

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-7355532

Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR

15/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/31091

İlgi : 28.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1671563 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Balıkesir Milletvekili Sayın Burak DALGIN tarafından tevcih edilen 7/31091 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:B2F81168-852C-4CCB-9CF7-300EA71D20AA

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi için:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ BURAK DALGIN'IN

7/31091 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Çinli otomotiv şirketi BYD ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında, Türkiye'de yatırıma yönelik anlaşma Temmuz 2024'de imzalanmıştır.

Bu anlaşmadan önce, 7/6/2024 tarihli ve 8939 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla, Çin'den ithal edilen içten yanmalı ve hibrit binek otomobillere "*ithalat değerinin yüzde 40'ı veya 7 bin dolar/adet (hangisi yüksekse)*" şeklinde ilave gümrük vergisi uygulanmasına karar verilmişti. Ancak, BYD firması, Manisa ilimizde otomobil fabrikası kurma yatırımı taahhüdü karşılığında, söz konusu ilave gümrük vergisinden muaf tutulmuştu. Söz konusu muafiyet BYD firmasının yatırım taahhüdünü yerine getirilmesi beklenmeden, hemen devreye alınmıştır.

Söz konusu ilave vergi muafiyeti sonrasında, BYD'nin Türkiye otomotiv sektöründe pazar payını ciddi şekilde artırdığı görülmektedir. BYD firması 2025'in ilk altı ayında 25 bin 501 araç satarak Türkiye pazarında 2025'in en hızlı büyüyen otomobil markası ve en çok satış yapan 10 markadan biri olmuştur. Mukayese yapmak gerekirse, BYD'nin 2024'ün ilk altı ayında Türkiye'de sattığı araç sayısı sadece 1426'dır. Bir diğer deyişle, firmanın pazar payını bir senede %0,02 seviyesinden %4 seviyesine çıkardığı görülmektedir.

Bununla birlikte, basına yansıyan haberler ve otomotiv sektöründen üst düzey temsilcilerin açıklamaları, BYD'nin fabrika açma taahhüdünün üzerinden bir yıl geçmesine rağmen Manisa'da fabrika inşaatına ilişkin somut bir faaliyetin henüz başlamadığını işaret etmektedir. BYD teşvik avantajından yararlanmış, ancak henüz yatırım tarafında önemli adımlar atmamış görünmektedir.

Bu bağlamda,

Soru 1- BYD'nin Manisa'da kurmayı taahhüt ettiği fabrikanın inşasında gelinen son aşama ve zaman planı nedir? Fabrikanın ne zaman faaliyete geçmesi planlanmaktadır?

Soru 2- BYD'ye yatırım teşviği çerçevesinde tanınan gümrük vergisi imtiyazları neden yatırım, üretim ve istihdam gibi belirli taahhütlerin yerine getirilmesine bağlanmamıştır?

Soru 3- BYD ile imzalanan anlaşma kapsamında, yatırımın aksaması senaryosu düşünülerek teminat mektupları alınmış mıdır? Şayet firmadan teminat mektupları alındıysa, bu teminat mektupları Çin'de mukim bankalar aracılığıyla mı nakde çevrilecektir?

Soru 4- BYD'nin gümrük vergisinden muaf tutulması nedeniyle halihazırda elde ettiği ilave kazanç fabrika için yapacağı yatırıma kıyasla ne seviyededir? Firma yeni fabrikasını kurmadan amorti etmiş midir?

Soru 5- BYD firması Mayıs 2025'te Macaristan hükümetiyle anlaşarak bu ülkede bir bölgesel genel merkez ve ARGE merkezi kurmayı taahhüt etmiştir. Firmanın ülkemizde yapacağı yatırım teşviki bunun gibi katma değer taahhütleri içermekte midir?

CEVAPLAR:

Küresel ana sanayi markaları, geniş yan sanayi üretimi, yaklaşık 37 milyar dolarlık ihracat hacmi ve büyük istihdam kapasitesi ile otomotiv sektörü Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biri konumundadır. Sektörün üretim, istihdam ve ihracat kapasitesinin artırılması ve küresel arenada daha rekabetçi hale getirilmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu bakışla, geniş bir yelpazede politika araçları ve teşvik mekanizmaları Bakanlığımız tarafından etkin şekilde kullanılmaktadır. Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda Bakanlığımız ve Hükümetimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Öncelikli olarak, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Diğer taraftan, ülkemizde üretilen katma değer artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın destekleri ve tüketicilerin teveccühü ile hedeflerine ilerlemeye devam etmektedir. Bununla birlikte, elektrikli araçlar alanında teknoloji ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Hâlihazırda dünyanın en büyük yeni nesil enerjili araç üreticisi konumunda olan, Avrupa'da yatırımlarını ve pazar payını büyüten BYD firmasının yatırımının ülkemize kazandırılması da bu kapsamda ele alınmaktadır. BYD firmasının Türkiye'ye yatırım kararı alması, Hükümetimiz ve Bakanlığımızca sürdürülen stratejik yaklaşımın sonucudur.

BYD firmasının ülkemizde yapacağı yatırım, mevcut teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde desteklenmektedir. Ülkemize yeni nesil araç teknolojilerinin kazandırılmasını amaçlayan bu proje, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair Karar kapsamında, yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak devlet desteklerinden yararlandırılmaktadır.

Yatırımın gerçekleştirileceği Manisa ili ve bölge ekonomisine, otomotiv sektörümüze, ihracatımıza ve ülke kalkınmamıza değer katacak bu yatırım sayesinde; otomotiv yan sanayimiz başta olmak üzere otomotiv sektörüyle güçlü tedarik bağlantıları bulunan farklı sektörlerde yeni yatırımların önü açılacak, yeni nesil ve çevre dostu elektrikli araçlara dönüşümün sağlanması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır.